

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-medii/komunikaty/230460,Dwaj-wybitni-oficerowie-Armii-Krajowej-w-katalogach-Biura-Lustracyjnego-IPN.html>
26.02.2026, 21:53

Dwaj wybitni oficerowie Armii Krajowej w katalogach Biura Lustracyjnego IPN

W uzupełnionym katalogu osób inwigilowanych przez organy represji PRL znalazł się wpis dotyczący dwóch wybitnych oficerów Armii Krajowej- generała brygady Tadeusza Pełczyńskiego ps. „Grzegorz”, „Robak”, „Adam”, „Wolf” - szefa Sztabu KG AK oraz kapitana Ludwika Witkowskiego ps. „Kosa”, „Pocisk”, „Kossa Jan” - Cichociemnego, żołnierza Kedywu, dowódcy specjalnego Oddziału Osłony Kwatery Głównej Komendy Okręgu Warszawa AK. Obydwaj brali udział w Powstaniu Warszawskim, a po wojnie stali się obiektami długotrwałej inwigilacji i działań operacyjnych aparatu bezpieczeństwa państwa komunistycznego.

24.09.2025

gen. Tadeusz Pełczyński ps. „Grzegorz”, „Robak”, „Adam”, „Wolf” (1892-1985) - oficer Wojska Polskiego, w okresie II RP szef Oddziału II Sztabu Głównego. We wrześniu 1939 roku dowodził piechotą dywizyjną 19. Dywizji Piechoty w składzie Armii „Prusy”. Po klęsce kampanii wrześniowej zaangażował się w działalność konspiracyjną, początkowo w Służbie Zwycięstwu Polski, a następnie w Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej.

Pełnił funkcję szefa Sztabu Komendy Głównej ZWZ-AK i zastępcy Komendanta Głównego AK. Był jednym z głównych autorów planu Powstania Warszawskiego, oraz współdecydował o jego rozpoczęciu. 4 września 1944 roku został ciężko ranny podczas bombardowania budynku PKO przy ul. Świętokrzyskiej. Po kapitulacji znalazł się w niewoli niemieckiej. Po wojnie osiadł w Londynie, gdzie kierował Instytutem Polskim i Muzeum im. gen. Władysława Sikorskiego.

Według dokumentów IPN, w latach 1951 - 1956 gen. Tadeusz Pełczyński był inwigilowany przez Departament Śledczy MBP w ramach rozpracowania byłych oficerów wywiadu II RP i Komendy Głównej AK. Z kolei MON z 1969 roku oskarżał go o „pracę wywiadowczą na rzecz Anglików” i organizowanie struktur WiN na emigracji. Do końca życia pozostawał w zainteresowaniu wywiadu wojskowego PRL.

Zmarł 3 stycznia 1985 roku w Londynie. W 1995 roku jego szczątki zostały ekshumowane i przeniesione na Cmentarz Wojskowy na Powązkach w Warszawie, gdzie spoczął obok syna Krzysztofa, poległego w Powstaniu Warszawskim.

gen. Tadeusz Pełczyński został odznaczony m.in. Orderem Orła Białego (pośmiertnie), Złotym i Srebrnym Krzyżem Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych.

[gen. Tadeusz Pełczyński w katalogach Biura Lustracyjnego](#)

Ludwik Bonifacy Witkowski ps. „Kosa” (1914-2004) - oficer WP, żołnierz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, Cichociemny. W lutym 1943 roku przerzucony do kraju, dowódca Oddziału Dyspozycyjnego „Kosa” w Kedywie Okręgu Warszawskiego AK, następnie Oddziału Dyspozycyjnego „B”. Organizował i dowodził wieloma akcjami sabotażowo-dywersyjnymi.

W Powstaniu Warszawskim dowodził Oddziałem Osłony Kwatery Głównej Komendy Okręgu Warszawa AK. Jego oddział zdobył m.in. „Hotel Victoria”, uczestniczył w zaciętych walkach o „PAST-ę”, budynek policji przy Krakowskim Przedmieściu, kościół Św. Krzyża i Hale Mirowskie. Po wojnie, po okresie służby w PSZ na Zachodzie, wrócił do Polski i pracował w Narodowym Banku Polskim.

Od 1949 do 1971 roku rozpracowywany przez UB i SB jako podejrzany o „wrogą działalność”. Figurant spraw o kryptonimach „Centro” i „Fotograf”, wymierzonych w byłych oficerów Oddziału II SG WP i PSZ na Zachodzie.

Zmarł w 2004 roku. Został odznaczony m.in. Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari i Krzyżem Walecznych.

[Ludwik Bonifacy Witkowski w katalogach Biura Lustracyjnego](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala